

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy órára 1 frt — kr.

Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
 Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr.
 Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyufánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

Választás és kinevezés.

Debreczen, június 3.

(—a.) Hallottunk és olvastunk már olyan érvet is a kinevezési rendszer mellett, hogy kár azt ellenezni, hiszen ma sincsen már tulajdonképpen szabad választás, mert a kandidáló bizottság azt jelöli ki az egyes tisztí állásokra, a kit a főispán akar.

Az tökéletesen igaz, hogy a mai választási rendszer, a választási mód nem nevezhető szabad választásnak. De ebből nem az következik, hogy a választási jogról lemondjunk, hanem az, hogy a választási eljárás segítsünk, a mit nagyon könnyen meg lehet tenni, még külön törvény se kell hozzá, csak egy kis novella.

Hogy történik ma a tisztviselőválasztás? Csak azok közül lehet választani, kiket a kandidáló bizottság kijelöl; e bizottság pedig úgy alakul meg, hogy kinevezze bele a főispán 3 tagot, a közgyűlés a maga részéről szintén választ 3 tagot, rendszerint azokat, kiket a főispán ajánl. E 6 tagú bizottságnak elnöke aztán maga a főispán, a kinek biztosítva van a többsége a bizottságban, így a bizottság csak azokat jelöli ki, a kiket a főispán akar.

Hogy ezen eljárás absurdum volna annál drasztikusabb legyen, megtörtént példával illusztráljuk a kandidáló bizottság működését. Éppen Debreczenben történt, a legutóbbi tisztújítás alkalmával. A t. alügyészi állásra, mely Ember István halálával üresedésbe jött, több ügyvéd pályázott. Pályázott azon ügyvéd is, ki mint helyettes t. alügyész közmegelegedésre töltötte be ezen tiszttet. Ugy de őt, mivel a függetlenségi és 48-as párthoz tartozott, a kandidációnál mellőzték s helyette jóval fiatalabb ügyvédekét kandidáltak, kik bizonyára elbuktak volna, ha a t. alügyészi állásra legilletékesebb ügyvédet a kandidáló bizottság nem mellőzi.

Hogy aztán az ilyen eljárás, melyhez hasonló országos szintű számos történetik, nem egyéb, mint a szabad választási jog kigunyolása, az bizonyos. S igazuk van azoknak, a kik azt mondják, hogy választás tulajdonképpen ma sincs, mert csak azok juthatnak hivatalba, a kiket a főispánok akarnak; de már abban nincsen igazuk, hogy a főispánoknak ezen hatalmi visszaélései miatta a választási jogról mondjunk le.

Nincsen igazuk azért, mert a visszaéléseket lehet orvosolni, de ha a választási jogról egyszer lemondunk, kiszolgáltatjuk magunkat — minden védelem nélkül — a főispánok önkényének. Az eddigi választási módozaton pedig nagyon

könnyű segíteni, mert hiszen ki lehet mondani, hogy a kandidáló bizottság mindazon pályázókat köteles kijelölni, kik az illető tisztí állásra kellő kvalifikációval bírnak. Ezzel aztán eleje lesz véve a visszaéléseknek a kijelöléseknél. Midőn tehát ilyen könnyen lehet segíteni a dolgon, akkor nem értjük, hogy miért mondanánk mi le a választási jogról? A főispánok szép szeméért talán? Azért nem mondunk le, mert a főispánok szép szemébe mi nem vagyunk szerelmesek!

A választási rendszer mellett — egyes kivételes esetektől eltekintve, midőn durvább alakban nyilatkozik a főispánok kényuri hajlama — nem lehet a valódi közvélemény jelöltjeit a kandidációnál mellőzni. Nyilt titok például, hogy a főispán ur, ki az ellenkező politikai párton levőket még haláluk után is üldözni szokta, Debreczen város egyik tanácsnokát a legutóbbi tisztújításon el akarta ejteni, mivel az a függetlenségi és 48-as párthoz tartozott. A közvélemény pressziója alatt azonban kénytelen volt őt kandidáltatni s a főispán urnak minden erőlködése hiunak bizonyult, mert a többség a régi, kipróbált tisztviselőt, nagy lelkesedéssel ismét megválasztotta.

Már most, ha a kinevezési rendszer behozatik (mi azonban reméljük, hogy nem hozatik be, mivel gróf Szapárynak nyakát szegi ez a törvényjavaslat), bizonyos, hogy mindazon tisztviselők, kik önálló gondolkozással bírnak, kik nem tartoznak az egyedül üdvözítő kormánypárt kebelébe, a kinevezéseknél mellőztetni fognak. Már pedig azt még Géresi Kálmán ur se merné állítani, hogy a közigazgatás vezetésére és vitelére egyedül a mamelukok képesek.

A választási rendszert lehet reformálni, lehet módosítani, de a választási jogról lemondani nem szabad, mert a kinevezési rendszer megteremtén Magyarországon az önkényuralmat, melyre a miniszterek és főispánok úgy is nagy hajlammal bírnak. Az a kormány pedig, mely a választási jogtól meg akar bennünket fosztani, méltó arra, hogy a nemzet megvonja tőle bizalmát s megfossza azon diszes polcztól, melyre érdemtelenség bizonyult! Alkotmányos, felelős miniszterek kellene nekünk, nem pedig kényurak. A ki kényur akar lenni, az menjen Muszkaországba, ott lesz alkalma hajlamának kielégítésére, — de a magyar föld, a magyar nép nem tűri a kényurat; ez nem a Caesarok földje, hanem az alkotmányos szabadság termő talaja, mely

szabadságnak Génusza lesujtja azt, ki vakmerő gögijében ellene mer törni!

Országgyűlés.

A képviselőház ülése június 2-án.

A képviselőház tegnapi ülése öt szónokot intézett el a felirottak közül. A vitát a törvényjavaslat mellett Vojnics István kezdte, utána Boda Vilmos szólalt fel a javaslat ellen, s a függetlenségi párt álláspontjából nyugodt és szakszerű modorban bírálta azt. Követte őt Rakovszky István, kinek beszéde alatt megsűrűsödtek a kormánypárti padok, s a szabadelvű párti tagok beözlése jelezte, hogy sulyt fektetnek Rakovszky István felszólalására. Rakovszky István gubernementális szempontokból védte a törvényjavaslatot, s beszéde végén maga Szapáry miniszterelnök sietett neki először gratulálni.

Ezután következett az ülésnek kétségtelenül legszenzációsabb mozzanata: báró Prónay Dezső beszéde a javaslat ellen. Báró Prónay Dezső valóban magas történelmi és állambölcsészeti magaslatra helyezte ama nézpontokat, melyekből a törvényjavaslatban kifejezett politikai irányt bírálta s elemezte. Beszéde egy igazi buckle-i tanulmány volt, a tudomány, a tapasztalásnak s az állami és társadalmi problémák fejtegetésének, mélyre ható apparátusával. Utolsó szónok Földváry Miklós volt a javaslat mellett.

*

Boda Vilmos elítéli azt az eljárást, mely Magyarországon már meglehetősen divatba jött s mely abban nyilvánul, hogy a mit ok nélkül eltörölni akarnak, azt előbb szélitbe gyalazzák és diszkreditálják. Így tesznek most a vármegyével is.

Mit akarnak azzal, hogy a reform javítani fog a helyzeten? Hisz a megyei választások most sem egyebek, mint alcázott kinevezések. Mert hol akadna ember, ki szembe merne szállni a kormány képviselőjével, a főispánnal? A főispán kijelöli — úgy szólván kinevezi — a megválasztandókat s a törvényhatóság csak rákiáltja az obligát éljant. Ha csakugyan vannak mellőzött közigazgatási tehetségek, mért nem szemelték ki eddig is a főispánok őket? Ha pedig nem voltak, ezután sem fognak találni. Mért akarnak tehát egy fontos misszióval bíró intézményt aligazságok kedvéért eltörölni?

Ha igaz az előadónak állítása, hogy a megyék felében többségben vannak a nemzetiségek, szegény volna, ha az állam nem rendelkezne egyéb eszközökkel a nemzetiségek tulkapásainak megfékezésére. Ne az intézményeket töröljék el, hanem a rendszert, mely eddig dédelgetésekkel engedte nagyra nőni a nemzetiségeket.

A történelem tanulságaira hivatkozik és azt mondja, hogy ezek óvatosságra intenek. A jó fejedelmek mennek s jöhetnek olyanok, kiknek nem szabad kezükbe adni oly hatalmat, melylyel esetleg nemzetellenes czélokot is szolgálhatnak. Végül a függetlenségi párt ma-

Borral használna kiterjedt kedveltségnek örvend.

vagy
ndók.

gatartását magyarázza s kijelenti, hogy e pártot nem a fanatizmus, hanem az önzetlen hazafiság vezeti.

Nem fogadja el a törvényjavaslatot, hanem csatlakozik a Szederkényi Nándor határozati javaslatához. (Éljenzés a szélsőbalon.)

Br. Prónay Dezső: E nagy elvi jelentőségű törvényjavaslatot nem szabad külön bírálni, hanem mint egy egész új rendszer első láncszemét. E javaslatnak a reform többi részeivel való szoros összefüggését a közigazgatási bizottság is oly fontosnak tekintette, hogy jelentésébe fölvette a miniszterelnöknek a reform többi részeire vonatkozó elvi kijelentéseit. Éppen azért alapos bírálat alá kell venni a reform egészét.

Most csak egy javaslat fekszik előttünk, a többi csak jelezve van s ezekről még csak annyi tájékozással sem bírunk, mint amennyi arra szükséges, hogy a jelen törvényjavaslat alaposan megbírálható legyen. A bírálat tehát nehéz, de mentül nehezebb, annál inkább kötelesség. Hogy a bírálatban ki volt elfogulatlan, azt majd csak akkor fogják megítélhetni, ha a javaslat ellenzői és támogatói nem állanak többé egymással szemben.

Ha áll az, a mit gr. Apponyi mondott, hogy nem volna méltányos teljesen elfogulatlan ítéletet várni e javaslatra nézve azoktól, kik a javaslat alapelvét sem fogadják el, akkor áll az is, hogy viszont elfogulatlan ítéletet az önkormányzatról nem lehet várni azoktól, kik eleve a kinevezési rendszernek hívei. Szépnek és nemesnek tartja, ha azok, kiknek életcélja volt a közigazgatás államosítása, most a megvalósulással kecségető javaslatot pártolni akarják. De hasonló mértékét követel azokra nézve, kik az önkormányzat hívei.

Ő az elfogultság vádja ellen nem védekezik. Nem tagadja, hogy ő azt a régít szereti s nem akarja, hogy azt a fonált, melyet számunkra a párkák ezer év óta szőnek, elvágják. Az erdőt vágni szabad, de irtani nem. Ne tegyék rá a fejszét arra az ősi fára. Valamint a művészet is ott fejlődött legorganikusabban és legszebben, a hol az antik művészet romjait még kegyelettel őrizték, valamint a renaissance Itáliában fejlődött, úgy az igazi újkor ott virradhat, hol a középkori alkotmá-

nyosság fogalmi szerinti szabadságot — bár romokban — őrizni tudták.

Mentül inkább tudja, hogy a nemesség csak egy történelmi emlék, annál kicsinyebbnek tartja a fendalizmusra való hivatkozást. Olyannak tartja ezt, mintha egy magát modern stratégiának tartó törzstiszt egy középkori lovagvár lerombolását javasolná, de azt veszélyesnek nézi. Ne higgyék, hogy a modern alkotások örök érvényűek; éppen azért tartsa kötelességének mindenkor, hogy a reá maradt örökséget legajább formáiban tovább adja.

Megengedi, hogy ő a szabadságot szereti az elfogultságig, de akkor viszont engedjék meg, hogy lehetnek olyanok, kik az állam mindenhatóságát szeretik az elfogultságig. Az szokták mondani, hogy mindent a népért és mindent a nép által. Ez tuzás. De isten mentesen a másik végétől is, hogy mindent a népért és semmit a nép által. Ő úgy állítja fel az elvet, hogy mindent a népért és mentől többet a nép által. (Élénk helyeslés.)

Magyar király van, de magyar dinasztia a mohácsi vész óta nem volt és ma sincs. S a legnagyobb szerencsétlenségnek tartja Magyarországra nézve, hogy nem maradt inkább török fenhatóság alatt. (Roppant zaj.)

Akármielyen megütközéssel vagy mosolylyal fogadják ezt, neki ez erős meggyőződése. A török fenhatóság alól függetlenül kerültünk volna ki, most pedig nem vagyunk azok.

Foglalkozik ezután gróf Apponyi beszédének ama részével, melyben a magyar társadalom egy részének felfogását az önkormányzatról a feudalizmussal egyértelműnek mondotta. Czáfolja ezt s aztán fejtegeti, hogy társadalmunkban most is vannak uralkodó osztályok, melyeknek tetszésével találkozott a kormány óhaja. Különösen az ingó tőke befolyásos osztálya óhajtja a kinevezési rendszert, mert ez nem kívánja az önkormányzat jogait a velük járó terhek miatt.

Akadnak hangok, melyek a reform mellett nyilatkoztak, de oly indokolással, hogy azt a maguk megyéje miatt nem tartanák szükségesnek, csak a többiek miatt. Ő merné állítani, hogy az országban igen sok oly megye van, melyben a közigazgatás legalább is van olyan jó, mint lesz a kinevezett tisztviselőkkel. Ő

a régi szervezetet fentartandónak véli és a törvényjavaslatot még általánosságban sem fogadja el. (Zajos éljenzés a szélsőbaloldalon.)

Földváry Miklós vázolja azt a változást, mely a régi vármegyében végbement. A kormány a megváltozott viszonyokkal számolt, midőn a szönyegen levő törvényjavaslatot benyújtotta s báró Prónay D. nem nagy ismerője a viszonyoknak, ha az új rendszernek száz éves életet se jósol. A javaslatot elfogadja.

Br. Prónay Dezső félreértett szavait igazítja helyre. Ő nem az új rendszerre, hanem egyáltalán az új teoriákon épülő intézményekre értette azt a megjegyzést.

Földváry Miklós azt hiszi, hogy b. Prónay ezzel még csak súlyosbította tévedését. Ülés vége 2 órakor.

Törvényjavaslat

a cukoradóra, az ásványolajadóra, valamint a cukor és sörfogyasztási adóra vonatkozó törvényekkel az eddigi fumei vámkülzetben leendő életbeléptetéséről.

1. §. A cukoradóról szóló 1888. XXIII. törvénycikknek, továbbá az 1882. XVIII. törvénycikk az ásványolajadóra vonatkozó részének, valamint a cukor- és sörfogyasztási adóról szóló 1881. IV., 1883. V. és illetőleg 1887. XLVII. törvénycikknek hatálya az eddigi fumei vámkülzetre is kiterjesztetik.

2. §. Jelen törvény 1891. évi július hó 1-én lép életbe s végrehajtásával a pénzügyminiszter bizatik meg.

Budapesten, 1891. évi június hó 1-én.

Wekerle Sándor, s. k.
m. kir. pénzügyminiszter.

A javaslat indokolása kifejti, hogy Fiume szabad kikötőnek az osztrák-magyar vámterületbe szándékolt bevonatása feltétlenül szükségessé teszi, hogy azok a fogyasztási adók, a melyeknek behozatala ellen akadály nem forog fenn, Fiume városának eddig vámkülzetet képezett területén szintén életbe léptessenek. A fumei vámkülzet megszüntetésével annak eddigi területén akadály nélkül életbeléptethető lesz a cukoradó, az ásványolajadó, valamint a cukor- és sörfogyasztási adó, a mely adóknak vonatkozó törvények az 1888-dik XXIII. t.-cz. 67., 1882: XVIII. t.-cz. 42. és az 1881: IV. t.-cz. 36. §-ai szerint Fiume városának vámkülzetet képező részére nem terjedtek ki. Ellenben a bor- és husfogyasztási adókra

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

Szerencsétlen flótás.

— A »Debreczen« eredeti tárczája. —

Kedélyes társaság volt együtt a minap a cukrászda előtt. Szép hölgyek és fiatal emberek beszélgettek a szerelemről s már-már abban állapodtak meg, hogy ez minden betegségek között a legnagyobb betegség, midőn egy fiatal ember a társaság általános ámulatára kinyilatkoztatta, hogy ez nem áll, mert van a szerelemnél nagyobb betegség is.

— Melyik az? kérdezték hangos ostromlással.

— A vers-írás.

Egy orvos nyomban érdeklődni kezdett az új betegség felől, mely azonban a világrt sem új már! Régi pusztítója az emberi nemnek s a kin a tünetei tapasztalhatók, azt gyökeres kúra alá kell venni, bár a kúra sokáig nem akar használni, sőt eleinte még elősegíti a betegséget.

— Persze kíváncsiak rá, melyik ez a kúra. Hát a papír-kosár. Oh, önök nem tudják, mi rejlik ebben a szóban! Ez a legborzasztóbb szó a világon, én is éreztem már

az öldöklő hatását, fiatalabb koromban; de szerencsére már benőtt a fejem lágya és csak úgy emlékszem vissza rá, mint a tengerész a kiállott viharra, melyből egy deszkaszálon menekült meg. Mennyi gondot okozott nekem, míg kigyógyultam, bár az ösmerőseim keresztet vetettek már rám és bajomat végzetesnek állították. Én hallgattam, türtem és reméltem, mert hiába beszéltek nekem ők, nem hittem én nekik soha s szentül megvoltam győződve róla, hogy irigyeim csupán, de nem jóakaróim. Azonban világosabb leszek.

Még deák voltam, mikor valami azt sugta nekem, hogy ragadjam meg a pennámat és miután jól összerágtam a végét, kezdjek hozzá valami kádenciához, melynek okvetlen valami szép nyári estről kell szólnia; de a messziről hangzó furulya-szónak mindenesetre benne kell lennie legalább a kilencedik strófában, sőt a csermely csacsogása, bogárka zümmögése s más hasonló »stoff« se maradjon ám ki belőle. — Gyorsan megirtam az első verset, utána a másodikat, tizediket, míg végre a laktársam »felfedezett« és rám kötötte, hogy lépjek a nyilvánosság elé és főzzem le Petőfit. Eleinte magam is gondolkodni kezdtem felette, hogy Petőfi vagyok-e én vagy nem, de hát az már em-

beri gyöngeség, hogy a mi jót rólunk mondanak, azt hamarosan elhiszük. Én is elhittem és beleéltem magamat abba a tudatba, hogy nekem nem szabad önmagamtól megfosztani a világot s ki kell lépnem többi költőtársaim mellé a sorompóba, hadd ragyogjak, tündököljek én is közöttük. Csak attól tartottam, hogy eleinte meg kell küzdenem az irigységgel; elejét akartam venni. Irtam egy allegóriát, melyben kegyetlen szatírával festettem le »F a g g y u - g y e r t y á k h a r c z a« czimen, hogy mily óriási sértődést kellett szenvednie egy árva petróleum lámpának, midőn faggyu-gyertyák közé került s elhomályosította fényüket.

Felolvastam a laktársamnak, ki elragadtatásban oly extázisba jött, hogy felugrott a székéről és — egy hatost kért tőlem kölcsön. Én szinte magamon kívül valék az izgatottságtól és adtam neki — ez bizonyítja a legjobban önfeledtségemet. Még az nap beküldtem egyik helyi napilaphoz, de jaj, másnap az a válasz jött rá a szerkesztői üzenetekben, hogy »többet értünk volna vele, ha verse helyett egy szál faggyu-gyertyát küld.« Ime, már megkezdődött az irigység harca. De nem csüggedtem el, irtam még egyet »A vándor« czimen,

vonatkozó 1868: XVII. és XXXV., 1870: LVI., 1871: LXI., 1875: XXVIII. és 1887: XLVII. t.-cz., valamint az állami italmérési jövedékről szóló 1888: XXXV. t.-cz. hatálya Fiume városának és területének a vámvonalon belől fekvő területére sem terjed ki; ugyanazért az ezen adóemekre vonatkozó törvényhozási intézkedés — az 1888: XXXV. t.-cz. 70. §-ának utolsó bekezdésében foglalt rendelkezéséhez képest is — arra az időre halasztandó, a mikor Fiume és kerülete viszonyai az 1888: XXX. t.-cz. 66. §-a értelmében véglegesen rendeztetni fognak. A szeszadóról szóló 1888: XXIV. és a sörtermelés után járó fogyasztási adóra vonatkozó 1868: XIX. és 1875: XIX. törvények Fiumének és kerületének ugy a vámvonalon belül fekvő részében, mint a vámkülső területén jelenleg is érvényben vannak. A törvényjavaslat az 1887. évi XXIV. törvénnyel meghosszabbított vám- és kereskedelmi szerződés értelmében a cs. kir. pénzügyminiszter ural egyetértőleg állapított meg.

A kormány készülődése a választásokra. Szapáry gróf miniszterelnök arra az esetre, ha a függetlenségi és 48-as párt — karöltve az Ugron-féle új 48-as párttal — felbátorodva a szabadelvű párt bomlásán, az obstrukciót venné alkalmazásba, október hónap minden teketória nélkül feloszlata az országgyűlést s hogy ez alig elkerülhető eshetőség a kormányt teljes készületben találja, a legmesszebb menő intézkedések tétettek; így a többek között bizalmas rendelet intézettel az országban szanaszét levő állami intézetekhez és hivatalokhoz, korona uradalmak, állami bányák, törvényszékek, magyar királyi államvasutak igazgatósága, ennek után az országban levő összes üzletvezetőségekhez stb., hogy állítsák össze a hivatal választóképes tagjainak névsorát s haladék nélkül terjesszék fel. Ezek a névsorok értékes anyagot fognak képezni a kormánypárt kebelében a választások vezetésére alakult választási bizottság kezében. Ezen névsorok fogják a bizottságnak azokat a városi választókerületeket megmutatni, hol a hivatalos szavazatok kanterbe viszik el a győzelmet a kormánypárti jelölt számára, s így a pénzt nagyobb summában lehet odavetni, hol a hivatalos szavazatok és hivatalos presszió mellett a lélekvásárlás eszközeire is nagy szükség lesz, hogy a kormánypárti jelöltek ilyen kerületekből is elvihessék a győzelmét babérját, a mandátumot.

mire azt üzenték: »Vándorol már a papír-kosár felé. Nem tudtam aludni a kétségbeeséstől, de a laktársam még jobban biztatott s biztatásai már felemelkedtek három hatóság, és én ismét irtam. A versem címe az volt: »Sötétség«, a szerkesztői üzenet pedig: »látjuk.«

Hogy a kakas csipje meg! Még most is borzadok, ha rá gondolok, mily kétségbeesetten rohantam a szerkesztőhöz.

— Ellenségem ön nekem?

— Dehogy.

— Miért nem közli hát a versemet?

— Mert nem vagyok ellensége.

Még hebegtem egy pár szót, mire a szerkesztő azt a tanácsot adta:

— Tudja mit, nyomassa ki a versét, de légyesztő-papírosra, így kelendő lesz a nyáron.

Elrohantam, és azóta nem irtam verset soha.

(—sz.)

Gondolatok.

A női szívhez rejtélyes utak vezetnek. Jó mindig az ésszt választani kalauzul.

*

A női szívbe mégis csak egy ut vezet, a szerelem.

BELFÖLD.

Az államosítás ellen. Mig a debreczeni és hajdumegyei Bach-huszárok azt vitatják, hogy a közigazgatás államosítását egyebek közt a nemzetiségi szempont is követeli, addig a nemzetiségi bajokkal küzdő Erdély vármegyéi egymásután kelnek föl az önkormányzat védelmére. Így a csaknem teljesen szász Szeben megye is elhatározta hétfői közgyűlésén, hogy Alsó-Fehérmegye kérvényét (az államosítás ellen) az állami közigazgatás tárgyában pártolól, Somogy és Szathmár megyék átiratait pedig (az államosítás mellett) egyszerűen tudomásul veszi. Hajdúvármegye és Debreczen pirulhatnak Szeben megye mellett!

A városok önkormányzata. A pozsonyi képviselő testület Zichy gróf elnöklété alatt tartott hétfői közgyűlésén elhatározta, hogy fölkeri a város képviselőit: Szilágyi Dezsőt és Neusziedler Károlyt, hogy hasanék oda, hogy a közigazgatás államosítására vonatkozó törvényjavaslataól mindazon intézkedések kihagyassanak, melyek a városok még csak tervezett szervezésének praedjudikálnának. Továbbá elhatározta, hogy a városoknak Temesvárra összehívott kongresszusán magát képviseltetni fogja.

Tisza Kálmán füstfelhőket lát.

A dunántúli ev. ref. egyházkerület tavaszi közgyűlésének első napján banket volt, melyen Beöthy éltette Tiszát, Darányi a püspököt, a püspök Tiszát és családját, többen Darányit és a tisztviselőket. Tisza a többi közt ezeket mondta: »Említettet itt és tényleg igaz, hogy újabb időben egyes füstfelhők emelkedtek, melyek a szabad világosságot elhomályosítanak, a nélkül, hogy tüzet táplálnának. Visszatorlásul e füstnek, a magunk részéről a szabadelvű felfogás tüzet fogjuk terjeszteni, mely hivatva lesz ama füstöt elkergetni.«

Községi és körorvosok mozgalma

az államosítás ügyében. Majdnem husz tekintélyes fővárosi orvos, egyetemi tanár, meg képviselő jött össze hétfőn délután 6 óraker a budapesti Hungária-szálló egyik termében dr. Oláh Gyulának, községi és körorvosok egyesülete elnökének a fölhevására, hogy a megyei közigazgatás államosítására vonatkozó törvényjavaslat tárgyalása alkalmából megbeszéljék a községi és körorvosok helyzetét s országos kongresszus után a képviselőházhoz intézendő felirattal kérjék az államosításnak a községi és körorvosokra való kiterjesztését. Az értekezlet abban állapodott meg, hogy június 21-ikére országos orvosi kongresszust hív össze, a melyen nem csupán a körorvosokról, hanem a törvényhatósági orvosokról is szó lesz, de a kongresszus különösen figyelem tárgyává teszi a községi és körorvosok ügyét. Együttal 24 tagu végrehajtó bizottságot is választott az értekezlet a jelen voltak és a távolmaradottak közül. E bizottság feladata lesz két hét alatt elkészíteni a kongresszus elé terjesztendő felirati javaslatot s bemutatni ezt a jövő hétfőhöz egy hétre a délutáni órákban a Hungária szállóban összehívandó értekezletnek. Ugyanakkor a kongresszus programját is megállapítják s intézkedni fognak az illetékes orvosi és egyéb körök meghívásáról. Egyszermind a kongresszus tisztikarát is megalakítják.

Kolozsvármegye birtokos osztályánál nagy örömet okozott báró Kemény János s Zeyk Károly orsz. képviselőknek a szabadelvű pártkörből történt kilépése. A tekei választókerületben már mozgalom indult meg, hogy Kemény bárónak elismerést szavazzanak. A vármegye legkiválóbb birtokosai kimondták, hogy jövőre csak az a képviselőjelölt számíthat támogatásukra, a ki a ház asztalán levő közigazgatási törvényjavaslat ellen szavaz.

Vegyes hírek. Ráth Károly, az abrudbányai kerületnek pártonkívüli programmal föllépett képviselőjelöltje, vasárnap tartotta meg programbeszédét. — Uj államtikkár. Mint a »N. W. Tagblatt« értesül, Bartos János az ő felsége személye körüli minisztérium nemrég nyugalmára vonult államtitkárnak helyébe Kürthy Lajos lipótmegyei főispánt nevezik ki. — A zágrábi érseki jelölt. A Neues Wiener Tagblatt arról értesül, hogy

Stadler szerajevói érsek van kiszemelve a Michaelovics biboros halála következtében megüresedett zágrábi érseki székre. — Dékánválasztások az egyetemen. A budapesti kir. tudományegyetemen hétfőn voltak a dékánválasztások. A jogi kar dékánja lett dr. Vécsey Tamás, a bölcsészeti Beöthy Zsolt és az orvosi karé most már másodsor Fodor József egyetemi tanár. — A kormánypárt bomlása. Miksa Elek országgyűlési képviselő, a szabadelvűpárt elnökehez, Podmaniczky Frigyes báróhoz intézett levelében azt jelenti ki, hogy a párt kebeléből a közigazgatási reform iránt hozott parthatározat következtében kilép.

KÜLFÖLD.

A világbéke. Milánóból jelentik, hogy az olasz békeegyletek delegátusai Maffi elnöklété alatt gyűlést tartottak, melyen egyhangúlag elfogadták az elnök javaslatait. Ezek szerint haromtagu bizottság lesz választandó a római nemzeti kongresszus előkészítésére s a napirend oly értelemben lesz megállapítandó, hogy a törvényhozó testületeket illesse a jog a háboru, vagy a béke iránti határozathozatalra. Az a kívánság van továbbá kifejezve, hangsúlyozza a római kongresszus, hogy a békeegyletek társadalmi kérdésekkel foglalkozzanak s a képviselők számának szaporítására törekedjenek. A képviselők vegyenek részt egy nemzetközi parlamentben s ott küzdjenek a lefegyverkezés s a vitás kérdéseknek választott bíróságok útján való elintézése érdekében. — Végül elfogadták Mazzoleni határozati javaslatát, mely azt az óhajt fejezi ki, hogy az olasz-amerikai viszály kiegyenlítése a genti nemzetközi intézetre bízassék.

Az oroszországi zsidóüldözés.

Odesszából érkezett jelentések szerint Kievből a zsidók majdnem mind kivándorolnak Palesztinába, hol már száz odavándorolt zsidó foglalkozik szőlő- és dohánytermeléssel. Mint hírlik, az oroszországi zsidóbizottság szerződést kötött a keleti tengeri gőzhajózási társasággal 60,000 szegény zsidónak Libanból és Rigából Londonba való szállítása iránt. A bizottság reméli, hogy ha a tervet sikeresen vizsgálja keresztül s a zsidók Londonban és Angliá vidéki városaiban munkát kapnak, 1892-ben még többet fog kiküldeni.

Portugáliában a republikánus propaganda folyton terjed. Nincs falu, a melyben ne volna republikánus egyesület. Mindamellett a királyság le fogja küzdeni a veszélyeket, ha sikerülni fog a pénzügyi zavarokat rendezni.

Uj szibériai vasut. A szibériai vasut usszuri-i vonalának első részét a trónörökös jelenlétében megnyitották. Az állomási épületek alapköveinek letételénél a trónörökös ezüst emléktáblákat tett le, mire vagonon bejárta a 2 és fél verst hosszú kész vonalat. A trónörökös lelkes ovációkkal fogadták.

Vegyes hírek. A király nem megy Prágába, még pedig a francia vendégek ünneplése alkalmából történt tüntetések miatt, melyek a szövetséges Németországot sértették. (?) A czárevics megbeszítője. Souzo Tondát, a ki az orosz trónörökös ellen az ismert merényletet Kiotó közelében elkövette, a japáni felső bíróság életfogytig tartó börtönbüntetésre ítélte. Ez a legsúlyosabb büntetés, mit a japáni törvények megengednek. Tótok a prágai kiállításán. Belgrádból érkező táviratok szerint már valószínűleg a jövő hónapban kéjvonatok indulnak Szerbiából a prágai kiállításra. E vonatához csatlakoznak azok a felső-magyarországi tótok is, a kik szintén meg akarják láttatni a csehek kiállítását.

A parlamenti helyzet.

A kormány és pártja megtette már a szervezkedési előkészületeket arra, hogy az egész nyáron át képes legyen a parlamenti tanácskozásokat fennakadás nélkül folytatni. Erre nézve biztosítania kell első sorban, hogy a képviselők mindig oly számban legyenek jelen, hogy a ház határozatképes

Legyen s másodsorban, hogy a kormánypárt meglepetés által valamely fontosabb kérdésben le ne szavazzassék. E célból június és július hónapokat három turnusra beosztva, számításuk szerint, ha minden turnusban 85 képviselő állandóan jelen lesz: mindkét cél biztosan el lesz érve. E számba és e kombinációba a mérsékelt ellenzék nincs befoglalva s e párt tagjaihoz természetesen b. Podmaniczky Frigyesnek, mint a végrehajtó bizottság elnökének figyelmeztetése e tárgyban nem intéztetett, de igen is intéztetett a kormánypárt tagjaihoz.

E szervezkedéssel szemben egészen bizonyos, hogy úgy a kabinet, mint a többség vezető tagjai el vannak határozva, hogy a nyári ülésszak július végén s legfőljebb augusztus 1-ső napjain tul semmi esetre ki nem terjesztetik. Ha tehát ekkor a törvényjavaslat tárgyalása be nem fejeztetik, a le nem tárgyalt rész a téli, vagy inkább a jövő tavaszi ülészakra halasztatik, miután az őszi és téli a delegációk és költségek miatt az államotás kérdését tárgyalni nem lehet. — Hogy azonban az országgyűlés végén, a választások előtt közvetlenül tanácsos lesz-e tárgyalni, e kérdésre az illetékes körök bizonyára igennel nem felelnek.

A mérsékelt ellenzék semmi intézkedést nem tett eddigé s nem is fog tenni arra nézve, hogy tagjai állandóan Budapesten maradjanak. A részletes tárgyalásba azonban e párt is élénken be akar folyni, valamint néhány tagja felszólal az általános tárgyalás folyamán.

A 48-as és függetlenségi párt, valamint az Ugron-féle 48-as párt is mint egy ember van elhatározva a javaslat ellen a parlamentáris szokott loyális fegyvereivel kitartóan és erélyesen küzdeni s biztosnak tartja, hogy a javaslat e nyár folyamán le nem tárgyalatik. A függetlenségi párt eddig nem látta szükségesnek a részletes vitára nézve intézkedéseket tenni, miután tagjai közül ma is 24-en szólásra fel vannak iratkozva s legalább ennyien ezen felül is az általános vitában fel fognak szólalni. Valószínű azonban, hogy a kormánypárt szervezkedési előkészületei ellenében e párt is mielőbb megteszi a kellő intézkedéseket.

A függetlenségi és a 48-as pártnak ma, az Ugron-féle árnyalattal együtt 86 tagja van, kik közül 85-en ellenzik a javaslatot. A kormánypártból már eddig kilépett 8 képviselővel s a pártunkivüliekkel együtt több mint 100-an határozottan ellenzik a javaslatot. Legalább fele e tekintélyes számnak az általános vitában is fel fog szólalni, az ellenzék súlyát azonban a részletes vitára tartja fenn. Ily számarányok mellett, a javaslat mellett a többség ugyan bizonyos, de ép oly bizonyos az is, hogy annak letárgyalása ez országgyűlésen be nem következhetik. Ha csak a valódi ellenzék ezt készakarva meg nem engedi.

Főlhívás előfizetésre.

Június hó kezdetével — bár az évnegyed még nem járt le — lapunkra új előfizetést nyitunk. A „**Debreczen**“, északkeleti Magyarország legrégibb és legelterjedtebb politikai lapja, hiven szolgálja a függetlenség örök eszméit s a jelenleg napirenden levő közigazgatási kérdésben bátor védelmezője az önkormányzati és választási jogoknak. A megindult nagy parlamenti harcznak minden részletét

ismertetni fogjuk s ha volt valaha szükség az olyan hírlapra, mely a független meggyőződés, a bátor szókimondás híve, úgy most van erre szükség, midőn csalékony jelszavakkal akarják félrevezetni s elámitani a nemzetet. A ránk váró napokban, melyek alatt eldől azon kérdés, hogy szabadság helyett szolgásgátot vegyünk-e vállainkra: a »**Debreczen**« hiven fogja szolgálni az igazi közvéleményt, mely a centralizáló törekvéseket elítéli s az önkormányzat és választási rendszer fontartását hangoztatja. A »**Debreczen**« mint eddig betöltötte, úgy most is befogja tölni hivatását s kérjük t. olvasóinkat, hogy a ránk váró küzdelemben minket támogatni sziveskedjenek. Annak tudata, hogy a mai válságos időben lapunkra nélkülözhetetlen szükség van, indított bennünket arra, hogy június elejével új előfizetést nyissunk. Előfizetést a hó bármely napján elfogadunk s előfizetéseket — 1 frtjával egy hónapra is fölveszünk.

Lapunk előfizetési ára:

Egy évre	10 frt.
Félévre	5 frt.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt.

Tisztelettel ajánljuk lapunkat továbbra is olvasóink szives jó indulatába s pártfogásába!

A »**Debreczen**« szerkesztősége és kiadóhivatala.

Ujdonságok.

* **A ref. felső leányiskola.** A debreczeni felső leánynevelőintézet új korszakba lép az 1891/92. tanévvel. Nem csupán azért, mert részben az idén, részben a jövő év folyamán új, kényelmesebb emeletes iskolaházat nyer és internatussal kapcsolatik össze, hanem azért is, mert lényeges átalakuláson megy keresztül belső szervezete is. Új tanári és tanítói állományok rendszeresítettek, a meglevő négy felső osztályhoz még két osztály állítatik be és olyan tanrend lép életbe, melynek folytán az intézetet az állam is elősmeri felső leányiskolának és kiadott bizonyítványai bárhol érvényeseknek fognak tekintetni. Az iskola fentartó testülete a debr. ref. egyház presbyteriuma vasárnap folyósította az átalakulás folytán szükséges új járulékokat. Az építetők bizottság bejelentette, hogy miután a város képviselői új meg új igényekkel állottak elő, újabb terveket kellett kidolgoztatni az épületre, így az építés az eredetileg számított 30,000 frtnál néhány ezer frttal többbe kerül. A legelőnyösebb ajánlatot Horváth János és Barsay Miklós tették, a kik 36,896 forint 29 krért vállalták el az építést az általunk már közölt feltételek mellett. Így a szerződés övelők köttetik meg. A fentartás évi szükséglete 15,560 frt, a fedezet erre 16,080 frt, melyhez Debreczen város 100,000 frtos alapítványa után évi 5000 frttal, a tiszántuli ev. ref. egyházkerület évi 1200 forinttal járul a jövőben. A többitől a debreczeni egyház gondoskodik. A fejlesztés fokozatosan történik; az egyháznak, a maga részéről most 1750 forint új járulék kiutalásáról kellett intézkednie. — A jelenleg az intézethez tartozó négy alsó osztály jövőre külön elemi iskolát képez, meghagyatván jelen helyiségében, de a tandíjak 30 forintról 10 forintra szállítatnak le ezen négy elemi osztályban. — Ennyi tandíj is csupán azért szedetik, hogy az osztályok várható túltömöttségének gát vetessék. Kiss Albert ösmertette azon külső indokokat, a melyek az egyházat az intézet átalakítására kényszerítették. Azután szólott arról, mimódon lehet fedezni azon 6—7 ezer frtot, mely az iskola épület új tervezete folytán jelentkezik a költségvetésben. Ő reményli, hogy 6—7 ezer frtot meggazdálkodni lehet az iskola fentartására megszavazott összegekből, melyek a két-három évre beosztott fejlesztés folyamán nem fognak teljesen igénybe vétetni. — De ha ezen összeg egészen rá nehezednék is az egyház vállaira, az nem olyan teher, hogy a miatt az egyház a növevelés iránti buzgalomában megakadályozhatná a fejlődést. A nagyváradi esemény óta a n. szalontai és bihari egyházmegegyék Nagyváradon felső leányiskola alapítása mel-

lett buzgólkodnak. Szatmáron virágzásnak indult felső leányiskolánk áll. Mezőturon az egyház épületet és 200,000 frtot szavazott meg e célra. Nyiregyháza néhány száz lelekből álló gyülekezetünket hasonló cél lelkesíti. Debreczenben annál kevésbbé lehet tétovázni. A kívánt áldozat a végeredményben áldozatnak sem lesz nevezhető. A presbyteri közgyűlés egyhangulag kiutalta az új járulékokat és már most kihirdeti a pályázatot legelőször is egy francia nyelvtanári állásra, melynek a főtanárnyon kívül rokon melléktantárgyai is vannak. A fizetés a próba év alatt 800 frt. De az állandósított tanár, a ki nő és ev. ref. vallású lehet, még kétszáz frt lakpénzt is kap. — A pályázatok jul. 15-ig adhatók be az egyház főgondokánál. (•D. E.•)

* **A legújabb monopolium.** A dohány, a puskapor és a só mellé most egy negyedik monopoliumot szerzett az államnak Csáky Albin gróf, vallás- és közoktatásügyi miniszter. Monopoliummá tette az elemi iskolák tankönyveit. A kultuszminiszter ugyanis rendeletben meghagyta valamennyi tanfelügyelőségnek, hogy a jövő tanév elejétől kezdve az állami és az állam által segélyezett községi iskolákban csak az állam kormánya által kiadott tankönyvek használhatók. A miniszter rendeletében okát is adja e rendelkezésnek, azt mondván, hogy az állam által kiadott könyvek jobban megfelelnek a miniszter intenczióinak és olcsóbbak, mint a magánvallalkozók által kiadott iskolakönyvek.

* **A szalacsi jósnő.** Bőrvényben nagyon babonás a nép. A könnyen hívők nap-nap után felkeresik a szalacsi csodaasszonyt, a ki szerintők látnoki erővel van megáldva. Ez az asszony csak az elhaltak viselt dolgait látja, kivánalmaikat tolmácsolja s minthogy a holtak nem sietnek megcáfolni állításait, a bőrvényiek feltétlenül hisznek neki. Pedig néha kellemetlen tanácsokat osztogat. Így egy megszorodott szívű özvegy embernek azt tanácsolta, hogy a menyiben neje lelke még most sem tudott bejutni az égbe, hanem még mindig ott cirkálna a szomszéd portákon, váltsa meg neje üdvösségét imával és bőjtöléssel. — Ez utóbbi feltétel sehogy sem tetszett a bőjthöz nem szokott vástag nyaku kálvínistának, de azért az ügyesbajosok megtakarított penzecsékkjökkel még mindig elzarándokolnak a szalacsi csodaasszonyhoz s inkább hisznek ennek az ámitó nembernek, mint saját lelkeszüknek, a ki hasztalan igyekszik felvilágosítani híveit a babona veszedelmes mivolta felül. Nem ártana, ha a csendőrség üzné ki a szalacsi asszonyból a jósló tehetséget.

* **Vagdalkozó katonatiszt.** Brassó-ból írják a „Magyar Hírlapnak“, hogy Marosiánu ezredorvos, a 2. számú huszárezrednél, csütörtökön éjjel az Európa vendéglő kocsisát fején súlyosan megsebesítette és könyökét két helyen megszurta. Azt mondják, hogy a kocsis nem nyitotta ki a kaput az ezredorvosnak s ez bősztette úgy fel. A praxis szaporítás e különös nemét bejelentették a rendőrségnek, a kocsis pedig a kórházban fekszik.

* **A hortobágyi czifra ménés** újból való megvizsgálására a városi tanács Rab László tanácsnokot, Udvarhelyi Géza városgazdát, Keszei József és Szentessi János v. bizottsági tagokat küldte ki. A bizottság ma d. u. megy ki a Hortobágyra.

* **Koldus-gyakornok.** El sem képzelné az ember, hogy a nép legalsóbb régióiban is mennyi mindenféle fokozat van a különféle existenciák között. A koldusok világában is vannak notabilitások és lenézett parvenuk. Bizonyítja ezt a következő eset is: Boglyashaju, mezitlábos ficzkó állott a kapitány előtt, úgy nézett ki, mint valami rézbőrű indiánus.

— Gyakornok vagyok kérem.

— Kínél?

— A vaksi Mihályt vezetem három év óta. Az utolsó évi fizetésemet nem akarja kiadni.

— Mennyi az?

— Két forint.

A koldus-gyakornok vaksi Mihály ellen pört indit az évi két forint díjért s azt mondja, ha megnyeri, szerencsét próbál vele a lutrin.

*** Jogi szaklap.** A »Debreczeni kir. táblai Értesítő«-ről még eddig nem volt alkalomunk megemlékezni, mivel sem a mutatónyv-száma, sem a következő számai nem küldettek be hozzánk. Most azonban megkaptuk az 5-ik számot. Felelős szerkesztője és tulajdonosa Dr. Kardos Samu gyakorló ügyvéd, kiadója Kutasi Imre, főmunkatársul pedig Bekics Gusztáv orsz. gyül. képviselő van megnevezve. Az 5-ik szám tartalma a következő: Mikor van védőre szükség? Dr. Fried Vilmostól. — Eltérések a házassági jogokban. Dr. Winter Gézától. — Mikor létesítendő a biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és az 1881. LX. t.-cz. 223. §-a alapján elárvereztetni rendelt ingóságokra az elsőbbségi igény? Dr. Feldmann Gyulától. Unger Gusztáv kir. táblai bíró bucsuja Szatmárról. Jogesetek. I. Curia. II. Tábla. III. Pénzügyi bíróság. IV. Belügyminiszterium. Tárca: Lánch-Hornyák Viktortól. — Táblai értesítések. — Ujdonságok. A nélkül, hogy bármelyik jogi szaklap ellen állást foglalnánk, nyíltan kimondjuk, hogy ez idő szerint kétféle jogi szaklapot feleslegesnek tartunk Debreczenben. Ha valahol, ugye téren lenne szükség az erők egyesítésére.

*** Rablók által kifosztott vonat.** Konstantinápolyból hallatlan vakmerőséggel végrehajtott rablótámadás híre érkezik. Rablók éjnek idején kisikamlást idézve elő, megállítottak egy vonatot s több embert magukkal hurczoltak, a többi utast pedig kifosztották. A keleti vonat jun. 1-én éjjel Cserkesszaiban kisiklott. A kisiklást rablók idézték elő, a kik a vonatot megrohanták. A vonaton levő Stangeni-féle utazó társaságot, mely német alattiakból és egy angolból állott, a rablók magukkal hurczolták és 200,000 frank váltságdíjat követelnek értök. Ezen összeg megszerzésére Izrael berlini bankárt, a ki szintén a társasághoz tartozott, szabadon bocsátották. Radowitz nagykövetet a külügyi hivatal utasította, hogy ezt az összeget a török kormány ellen érvényesítendő visszakereseti kötelezettség mellett előlegezze. A foglyokat fenyegető veszély elhárítására e szerint a mit lehetett megtettek. A rablók kezei közt vannak Czregier Oszkár berlini lakos, Moguet reigelsdorfi föld-birtokos, Katsch Oszkár zörbighi lakos és Freudinger vonatvezető. A többi utasokat kifosztották és ott hagyták a helyszínén.

*** Örült nő.** A retek-utcazi 228. számú háznál lakó Szebeni János kereskedő leánya, Julianna, Bogdán Józsefné tegnap d. u. megörült. Férje, kit ő nagyon szeretett, négy éve vízbe fullt; ez idő óta a nő kisebb-nagyobb foku elmezávarban szenvedett, tegnap azonban már a dühöngő örülség tört ki a szerencsétlen. Letépte magáról a ruháit és testét körmeivel szakgatta. Három ember alig tudta bezsállítani őt a kórházba.

*** Férjes tanítónők.** A kultuszminiszter sok indokolatlan, vagy elkerülhető »vakáció«-t tapasztalt azon állami tanítónők hivatalos működésében, a kik egyuttal boldog feleségek is. Távollévő férjük látogatására sokszor távol viszi zivecskéik az iskolától; nagyított betegségeket jelentenek be az elmaradás okául; aztán meg vannak bizonyos családi események, amik bekövetkeztével természetesen tanítónők is nem lehetnek, csak feleségek. A miniszter most arra utasította a kir. tanfelügyelőket, hogy a tanító asszonyok »szabadságai«-t éber figyelemmel kísérik, az ok alaposága felől, a mivel szabadságolási kérvényüket támogatják, előbb győződjenek meg, ha kell, személyes tapasztalat útján is. (Mit szólnak ehez majd a férjek?)

*** Alapszabály megerősítés.** A margittai ipartestület kebeleben szervezett békéltető bizottság alapszabályait a miniszter a bemutatási záradékkal ellátta.

*** Majális.** Az ág. hitv. elemi iskola csütörtökön majális rendez a nagyerdőn. — A gyermekek már reggel ki fognak menni oda és estig mulatnak a majálison. Kedvezőtlen idő esetén a majális pénteken tartják meg.

*** Talált katonakönyv.** A Komáromy-házban levő katonakönyvtárnál egy talált katonakönyv van, melyet egy közhonvéd talált az utcán. A katonakönyv Pohorszky János honvéd-örmmester nevére van kiállítva.

*** A rehabilitált kochin.** Sohasem bizonyította semmi annyira a közvélemény hívságos voltát, mint a szegény Koch doktor fölfedezése. A tudomány számos vívmányai közül egyetlenegy sincs olyan, melyet nagyobb zajjal fogadott volna az egész civilizált emberiség, mint ezt a hig, sárgabarna folyadékot. A Volga mentén és a szőke Szajna partján, a Mississippi mellett és a Csendes-óceán sziget-tengerein minden ajk csak e pápaszemes német világraszóló dicsőségét hirdette. A kormányok rendkívüli körrendeleteket bocsátottak ki, a fejedelmek gratuláltak és Berlin utcáin a világ összes gyarmataiból találkozót adtak Aeskulap tudós hívei, hogy a mester görebei és lombikjai közt lessék el a csodálatos arkánium rejtelmét. A hírlapok négy teljes héten keresztül valóságos mostoha módon bántak el a szegény bolgár kérdéssel s hasábjai szüntelenül azt hirdették az újságolvasó népeknek: ime, itt vagyon a modern kor legnagyobb jóltevője és félistene, a ki előtt még a kaszás halál is szégyenkezve meghátrál. De jött egy szomorú nap, a melyen a büszkén lengő lobogók egyszerre lelohadtak s mindegyre határozottabban formálódott meg az a kegyetlen vélemény, hogy Koch doktor egyszerű szélhámuskodó s a kochin annyit sem ér, mint a pirosra festett forrásvíz. A gyógyszerárakban hirtelen eltűntek a szerencsétlen folyadékot, a kormányok visszavonták a körrendeleteket, a fejedelmek a gratulációt s a Volga mentén és a Mississippi mellett csak egyetlen vélemény szilárdult meg, hogy a pápaszemes német doktor nem annyira félisten, mint inkább egyszerű charlatán, s hogy Koch-mester talán annyira sem kapaszkodott föl a tudomány létráján, mint Spiegel ur, a majsaháti körorvos. Mi ezuttal nem bocsátkozunk e némileg már ismeretes kérdés taglalásába, csupán egy hírről adunk számot, mely a kochin hatása mellett bizonyít. B á n ó c z y J ó z s e f ugyanis, az érdemes tanár és litterator, súlyos betegesen ment ki néhány hónap előtt (még a zajos napok idején) Berlinbe, hol egész a mult hétig oltatta magát a kochinnal. S az eredmény az, hogy a beteg épen tizen-nyolcz kilóval hízott meg ez idő alatt s olyan egészségesen tért vissza, mint a makk. Nem fizünk kommentárt az esethez, csupán az egyszerű tényt írjuk le, melynek igazságához egyetlen szó nem férhet:

*** Köszönet-nyilvánítás.** Szeretett fiam, néhai új. Nagy Lajos III. éves joghallgató temetése alkalmából a tek. és nagyt. tanárkar, a nemes tanuló ifjuság, különösen az elhunyt pályatársai s a nagy közönség részéről tanusított igaz részvétet, fogadják e helyen is hálás köszönetemet. N a g y L a j o s.

*** Elvesztett karperecz.** A Csokonai kör majálisán egy arany karperecz elveszett. A becsületes megtaláló szerkesztőségünkben megtudhatja a tulajdonosa nevét.

*** Apróságok.**
C s u d á l a t o s.

A menaszériában kérdezi a három éves Örszike:

— Mama, az elefántot is a gölya hozza?

— Rettenetes kölyök.

— Tessék tanár ur, még ebből a gombócból.

— Köszönöm, elég, már kettőt megettem.

A kis Gyula közbekiált:

— Nem igaz mama, én megolvastam: már h á r m a t b e z a b á l t.

— Mikor trombitál.

A z a p a : Ismétlem, hogy nem kapsz trombitát a neved napján, mert olyan lármát csapsz vele, hogy megsiketülünk.

F e r i k e : De ha mondom, hogy nem fogok vele trombitálni, csak mikor alszol.

— Előrelátó.

— Valamire kérlek apám.

— Hallom.

— Irj egy újévi köszöntőt.

— Kinek akarod adni?

— Neked.

— Hát akkor miért irjam én?

— Azért, mert ha én írom, az írásomban hibákat fogsz találni.

*** Modern leányka.**

— Borzasztó, hogyan kokettiroz velem ez a zongoramester, — panaszkodik a néjének a tiz éves Elza.

— Hogyan.

— Valahányszor hibát ejtek, mindig az ujjamra üt.

*** Husárok megállapítva, s bejelentve** 1891. jun. 3-tól 10-ig. 44 kr. Rác Györgynél csapó-utca 587 sz. a. Bencze Józsefnél Csapó utca 703. sz. a. Kovács Jánosnál csapó u. 791. sz. a., 50 kr. Ungvári Andrásnál piacz u. 1-ső szék, czegléd u. 55, dedó u. 125, Mester u. 1113, Tanító utca 1392, csapó u. 3162 sz. a. Rác Gy.nél czegléd utca 2599, Csapó utca 528. sz. a. a mészáros társaságnál Mester-utca 3655, Csapó-u. 240, és 376. könyök utca 574, kut u. 2323 sz., 52 kr. a mészáros társaság 18 székiben, valamint a 3 izr. mészárszékben a piacon. Debreczen, 1891 jun. 2. Debreczen szab. kir. város rendőr főkapitánysága.

Debreczeni ingatlanok forgalma

a kir. Törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál f. évi május 23-tól — 30-ig.

Erdődi Károly veszi id. Szathmári István

ugymint gyám csapó kerti szőlőjét 740 frtért.

Bencze Józsefné Szathmári Julianna és

Bencze József gyám veszik Katona József és

neje Burai Sára házát ondódi földével 2195 frtért.

Orgován István és neje Benke Mária ve-

szik Bekecs István új földét 105 frtért.

Gál Ferenc és neje Gombos Julianna,

Gál Imre és neje Kovács Julianna veszik Dió-

szegi János és Diószegi Sára Nagy Bálintné

házát 925 frtért.

Gondy Károly veszi Balla Anna Reiszek

Willebaldné és Vámosy Ida háza és ondódi

földe őket illető részét, 2500—2500 frtért.

Zöld István veszi Thaly Kálmán házát

ondódi földével 1500 frtért.

Szölőssy István és neje Kiss Erzsébet

veszik özv. Horváth Ferenc Nagy Terézia szőlő-

jét 280 frtért.

Horváth József veszi Horning János és

neje Simon Eszter házát 1300 frtért.

László János és neje Tóth Julianna veszik

Faragó István csapó-kerti szőlőjét 780 frtért.

Dragotta Natália Dr. Major Endréné és

kiskoru Dragotta Miklós veszik Dragotta Ig-

nác és neje Frindt Anna háza, ondódi és új

földe s maesi tanya birtokát átruházás címén.

Nánassy István és neje Papp Julianna

veszik Papp István háza és ondódi földé egy-

harmadrészét 550 frtért.

Kulesár Józsefné Szondi Zsuzsanna ve-

szí férje Kulesár József ebesi tanya birtoka

fele részét ajándékozás címén.

Özv. Jancsó Lajosné ugys mint gyám ve-

szí Horváth István és neje Szigeti Zsuzsanna

házát ondódi földével 1000 frtért.

Özv. Gombos Istvánné Horváth Mária

veszi özv. Szücs Jánosné Kulesár Sára új föl-

dét 1000 frtért.

Nemes Gábor és neje Tóth Julia veszik

Trak János és neje Szabó Zsuzsanna hatvan-

utcai házát 400 frtért.

Irodalom és művészet.

— **»Az ember tragédiája«** Drezdában. A »N. W. Tgbl.« jelentése szerint a drezdai udvari színház Dóczi Lajos fordításában elfogadta »Az ember tragédiáját« előadásra. Így tehát a drezdai udvari színpad az első, amely ezt a világhírt érdemlő magyar darabot német nyelven előadja.

— **A m. tud. akadémia** nyelv- és széptudományi osztálya hétfőn délután ülést tartott Szász Károly elnöklete alatt. Lévy József r. tag Burns Róbertől írott tanulmányával tartotta székfoglalóját. Megköszönvén taggá történt megválasztását, jelenti, hogy Burns Róbert összes dalait lefordította. Fölemli a nehézségeket, a melyekkel a hirneves skót költő fordítójának küzdenie kell s aztán röviden ecseteli Burns küzdelmes életét, jellemezve egyuttal a kort s a népet, a melyben s

a melynek körében élt. Végül több dalát mutatja be saját fordításában. A felolvasót zajosan megtapsolták. Szarvas Gábor r. tag a nyelvtörténeti szótár és a kritika czimén tartott felolvasást, panaszkodva a miatt, hogy a napi sajtó nem foglalkozik a nyelvtörténeti szótárral. Végül Zichy Antal olvasott föl részleteket »Széchenyi István gr. mint író« czimű tanulmányából.

Szerelmi történet.

— Regény az életből. —

A mezőrendőrségnél történt. Egy harmincz évesnek látszó nő és egy nyulánk fiatal legény állottak a kapitány előtt. — A nő urias ruhája már gyürődött és foltos volt, de azért meglátszott rajta, hogy a nőnek finom izlése van, mert a kopott felöltő elegánsan simul a testéhez és meglátszott rajta a keresetlenség. Arca rendkívül szomorú volt, fehér homlokára izlésesen ömlött alá a frou-frou, de alatta ott volt egy redő, mely kegyetlenül gunyolta azt a kis hiúságot. A szemeibe nem lehetett volna bele nézni egy világért, a szomorú asszony lesütötte azokat a földre és nem is emelte fel egyszer sem a fejét.

A legény mögötte állt lecsüggesztett fővel. Hosszu, csontos ember volt. Furesza kis bajusza hegyesen kunkorodott felfelé, de tekintete gyáva ellentétet képezett a merész bajusszal, mert az állat úgy eleresztette az embert, mint ha meghalt volna attól való félelmében, hogy a kapitány elá került.

— Igaz ez? — kérde a kapitány.

A nő szomorúan bólintott a fejével.

— Igaz, egy szóig.

Veszprémbe valók mindaketten. A nő egy ottani nagy társulat igazgatójának a felesége. Apja is Veszprémbe lakik, gazdag földbirtokos. Rajta kívül volt még egy fiatalabb testvére, szép tizenhat esztendősen leány, ki azonnal bele szeretett a legénybe, mikor az apja kocsisnak megfogadta az uradalomba. Szerelmi viszonyuknak szomorú vége lett. A fiatal leány belátta a viszony tarthatatlanságát és hogy szegylene elől meneküljön, megmérgezte magát. Meg is halt szegény. Az apa sejtette a szerelmi viszonyt s a kocsist azonnal elbocsátotta a szolgálatból. — De ez nem ment el magában.

— Megszöktetett engem is — folytatá a nő szomorúan. — Belé szerettem és oly nagyon megzavart ez a szerelem, hogy ott hagytam férjemet, gyermekeimet, eljöttem vele ide, nyomorogni, csak azért, hogy vele lehessenek, mert akkor szerettem.

— És már nem?

A nő véghetetlen gyűlölettel pillantott a legényre, ki még jobban lecsüggesztette a fejét a mellére.

— Ezt a nyomorultat? Gyűlölöm, megvetem.

— Miért van hat vele?

— Mert hozzáköt a szegyen, nem mehetek többé vissza a családomhoz. Inkább megölöm magam. Tudom pedig, hogy visszafogadnának; levelet is irtak már, jól tudom, hogy a kapitány ur elé is azért kerültem, mert ők jelentették fel ezt a csábítót, — de nem megyek haza, megakarom magamat büntetni a könyelműségemért. Megérdemlem a sorsomat.

— A szerencsétlen nő zokogott keservesen. A legény pedig, a kivel ott élt a homokkert egyik nyomoruságos pajtájában, kékült, zöldült. Nagyon meg volt ij dve a gyáva. A kapitányság eltolonczoltatta őt haza, de a nő semmiesetre sem akart beleegyezni, hogy haza menjen.

— Akkor önt is hazatolonczoltatom. Gondolja meg, hogy otthon nyugalmas élet vár reá.

A nő sapadtan, könyhullatva nyögte:

— Én rám már csak a sirban vár nyugalom!

CSARNOK.

DOLGOZZATOK,

a míg

MÉCSÉTEK KINEMALSZIK.

Regény a kereszténység első korszakából.

Írta: Gróf Tolsztoj Leo.

Fordította: Somogyi Ede.

(Folytatás)

NYOLCZADIK FEJEZET.

»Az, hogy mi isten akaratát a legfőbb törvénynek ismerjük el, elkiseríti és haragra lobbantja ellenünk azokat, a kik a magántörvényt helyezik legmagasabbra, például az állam törvényhozási intézkedéseit, vagy, a mi szintén gyakran fordul elő, a kik osztályuknak egy szokását törvény méltóságára emelik föl. Ezek az egyének, a kiknek nincs kedvük, vagy képességük arra, hogy emberekké váljanak a szó igaz értelmében, abban az értelemben, a melyben Krisztus mondta, hogy a hit szabad emberekké fog bennünket tenni, beérik azzal, hogy alattvalók ebben vagy amabban az államban, vagy hogy tagjai ennek vagy amannak a társadalomnak és természetesen ellességes indulattal viseltetnek azok iránt, a kik látják és hirdetik, hogy az embernek sokkal magasabb hivatása, sokkal nemesebb rendeltése van. Képtelenek lévén arra, hogy ezt a magasabb rendeltetést önmagukra nézve elismerjék, vonakodnak azt másokra nézve is elismerni. Ő rájuk vonatkozólag mondta Krisztus: »Jaj nektek, törvénytudók! mert ti elvetétek a tudás kulcsát: ti nem szálltatok magatokba, azokat pedig, a kik magukba akartak szállni, megátoltátok benne.« Ők kezdeményezték ellenünk azt az üldözést, mely téged zavarba ejt.

»Mi magunk senki ellen sem táplálunk gyűlöletet — még azok ellen sem, a kik bennünket így üldöznek és a mi életmódunk senkinek sem okoz keserűséget, vagy hátrányt. Hogyha az emberek ellenünk el vannak keseredve, hogy ha gyűlöletet táplálnak ellenünk, úgy ennek egyetlen oka csak az lehet, hogy a mi életünk folytonos feddés rájuk nézve, elitélése az ő magaviseletüknek, mely erőszakon alapul. Nem áll módunkban, hogy ennek az ellenségeskedésnek véget vessünk, melynek oka nem rejlik mi bennünk, mert nem szünhetünk meg megérteni az igazságot, melyet már megértettünk, nem élhetünk lelkiismeretünk és meggyőződésünk ellenére. Ugyanerre az ellenséges érzületre vonatkozólag, melyet hitünk másokban támaszt, azt mondta mesterünk: »Ne higgyétek, hogy békét hoztam közetek; nem békét, hanem kardot hoztam nektek.« Krisztus érezte e gyűlölet hatását az ő személyét illetőleg és nekünk, követőinek, több ízben mondta, hogy mi is fogjuk azt tapasztalni. »Engem — mondá egy ízben — gyűlöl a világ, mert bebizonyítottam, hogy művei gonoszok. Ha ti is a többiek közül valók lennétek, úgy a világ szeretne benneteket; de miután ti nem vagytok a többiek közül valók, hanem én kiválasztottalak benneteket a többiek közül, ez okból a világ gyűlöl benneteket, és el fog jönni az az idő, a mikor azok, a kik meggyilkolnak benneteket, azt fogják hinni, hogy Istennek tettek szolgálatot.« De mi, Krisztus példája által megerősödvé, miként ő, nem félünk azoktól, a kik megölik a testet, mert ennél többet ők nem tehetnek. Az igazság sugaraitól megvilágítva, ennek fényében élünk és életünk nem ismeri a halált. Egyetlen ember se kerülheti el a testi szenvedéseket és a halált. El fog jönni az az idő, a mikor a mi üldözőink is szenvedni fognak testben és meg fognak halni és borzasztó elképzelné, mily iszonyu gyötrelmeket fognak elszenvedni ezek a boldogtalan, tehetetlen teremtetések a halál sóhajására, a mely kiragadja őket mind abból, a mit teljes életük szakadatlan munkájával szereztek. Hála Istennek, hogy meg vagyunk

védve a szenvedések legborzasztóbbja ellen; mert az a boldogság, a melyre mi törekszünk, nem a testi szenvedések és a halál elleni megóvásban, hanem abban áll, hogy az élet minden körülményei között megóvjuk és kifejlesztjük lelkünk nyugalmát abban a vigasztaló tudatban, hogy bármi történik is velünk akaratunktól függetlenül, az elkerülhetetlen és végső javunkra szolgál és mindenek fölött abban a tudatban, hogy igazak vagyunk lelkiismeretünkhöz és elménkhez. És így mi semmit sem szenvedünk azoktól, a kik bennünket gyűlölnek és üldöznek. Nem mi szenvedünk, hanem azok, a kiknek szívét gyűlölködés tölti be. »És az az ő kárhozata, hogy világosság szállt a földre, és az emberek jobban szeretik a sötétséget, mint a világosságot, mert cselekedeteik gonoszak.« Mind ebben semmi sem rémit meg és semmi sem hoz bennünket zavarba, mert az igazság teljesíteni fogja rendeltetését. A bárányok hallják pásztoruk szavát és követik, mert ismerik szavát.

»És Krisztus nyája nem fog elpusztulni, hanem gyarapodni és szaporodni fog, egyre új bárányokat vonzva magához a világ minden részeiből, mert felhangzott vala a szél szava és te hallod szavát, de nem tudod, hogy honét jött, sem pedig, hogy hova ment.«

KILENCZEDIK FEJEZET.

Miközben Pamphilius még beszélt, kis fia beosont a szobába, atyjához rohant és beléje csimpeszkedett. Minden czirógatás és bedelgetés daczára elszökött Julius feleségétől és atyja karjai közé menekült.

Pamphilius megczirógatta fiát, aztán föl-emelkedett és távozni készült; azonban Julius visszatartotta és arra kérte őt, hogy folytassa a beszélgetést és maradjon nála ebédre.

— Megvaliom, mondá Julius, nagyon csodálkozom a felett, hogy megnövsültél és hogy gyermekeid vannak. Megfoghatatlan előttem, hogy ti kereszténynek, tekintettel a tulajdon teljes hiányára, miként nevelhetitek föl gyermekeiteket, miként biztosíthatják a keresztény anyák lelki nyugalmukat, tudva, hogy mily bizonytalan lesz sarjaiknak jövője és hogy mily kevésbé áll hatalmukban magzataikat a nyomor ellen megvédeni.

— Minő tekintetben rosszabbak a mi gyermekeink a tieitekénél? kérde Pamphilius.

— Abban a tekintetben, hogy nincsenek rabszolgáik, a kik rendelkezésükre állnának, és nincsen vagyon, a mely egykor rájuk szállhatna. Az én feleségem nagyon jó indulattal viseltetik a kereszténység iránt és egy ízben szilárdan el volt tökéve, hogy lemond mostani életéről és keresztényénné válik. Ez néhány esztendő előtt volt, a mikor én is el voltam tökéve, hogy vele megyek. — Azonban főként az rettentette őt vissza, hogy a keresztény gyermekek helyzete nagyon nyomoruságos és valósággal inségnek vannak kitéve. És meg kell vallanom, hogy tökéletesen osztom az ő nézetét. Ez akkor volt, mikor betegem feküdtem. Akkoriban teljesen megutáltam azt az életet, melyet addig folytattam és eltökéltem, hogy egyszer s mindenkorra lemondok róla és belépek a ti községtetekbe. De feleségemnek aggodalmi egyrészt és az orvosnak érvelései másrészt arra a meggyőződésre hoztak, hogy a kereszténynek életmódja, legalább úgy, a hogyan ti értelmezték és gyakoroljátok azt, csupán akkor lehetséges és jótékony hatása, ha azok, a kik rá adják magukat, nőtlének maradnak; azonban családos emberek, gyermekekkel megáldott anyák föltétlenül alkalmatlanok rá és sohasem szabadna rá gondolniok. Annál is inkább nem, mert az az életmód, melyet ti helyeselték és folytattok, alapjában minden emberi élet megszűnésére vezet — azaz a faj kihalását eredményezi. Ez oly tény, a melyet semmivel se lehet megczafolni.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

A vetések állása a külföldön.

A földművelésügyi miniszteriumhoz beérkezett konzuli jelentések alapján a külföldi vetések állása május hóban a következő volt: Az amerikai egyesült államokban a gabonaművek kedvezően állanak; a buza állása a szárazság és hőség dacára is, mely e hónapban néhol a vetésekre kedvezőtlenül hatott, csaknem változatlan. Franciaországban a buzatermő vidékeken az őszi vetésekből legalább kétharmadrész fölészántott s tavaszt vetettek helyébe; a megmaradt buza is sok kívánni valót hagy fenn. A többnyire későn vetett tavaszi buza meglehetősen jól áll, mindazonáltal panaszkodnak, hogy fejlődésében a vegetáció két-három héttel visszamaradt. Az idejü buzaterméshez fűzött remények nem kedvezők, a termésdefizitét 40 millió hektoliterre becsülik. Nagy-Britániában a hűvös és száraz tavaszi időjárás következtében a növényzet nem fejlődhetett kellőleg; a buza még meglehetősen áll, hasonlóan a zab és árpa is. Németországban az őszi vetésekből néhol tetemes részt fölészántottak, a megmaradt sem fejlődik kifogástalanul; tavasziak jól állnak. Olaszországban a gabonavetések a hideg téli időjárásban szintén szenvedtek, különbözően állnak, meleg időt óhajtanak. Romániában az őszi vetések kevés helyen nyujtanak reményt jó eredményre; a repeze nagyobbára tönkre ment. A buzavetések túlnyomólag ritkák s ebből is sok helyen a rosszat fölészántották. A tavasziak még meglehetősen. Kelet-Indiában Berár és Bengálban az idejü buzaaratás eredménye a tavalyinál 1-5 millióval nagyobbra becsülik; a termés 10 millió angol mázsát tenne ki. Kiszíában a gabonavetések, főleg a buza és árpa nagyon szépen állnak; a zab és rozs is gyarapodik. Az árpa és buza aratása folyamatban van.

A táviratozás zónája. A táviratdíjak és a táviratok kézbesítése ügyében — mint a „Nemzet” írja — jelentékeny változtatások vannak küszöbön, melyek a hazai közgazdasági és kereskedelmi érdekeknek eléggé meg nem becsülhető hasznára fognak válni. A magyar kir. kormány a kereskedelemügyi miniszternek a pénzügyminiszterrel egyetértőleg már hetek előtt tett javaslata szerint, elhatározta ugyanis, hogy a táviratdíjak a belforgalomban a jelenlegi alapdíj és szódij elejtése mellett tiszta három krajczárny szódijban állapítottassanak meg, úgy, hogy a minimális díj 10 szó: 30 krajczárt tegyen. — A kézbesítési díjak már a folyó évi jul. 1-vel, a táviratdíjak legkésőbb 1892. január 1-vel fognak életbelépni. Ez irányban a kereskedelemügyi miniszter a legközelebb fogja a kellő rendeleteket kiadni. Ugy a távirat, mint távbeszélő hálózatunk jelentékeny kibővítése is elhatározott dolog; ez irányban a jövő költségelirányzat részletes adatokat fog tartalmazni, melyekből ki fog tűnni az is, hogy e czímen a kincstár megterhelése minimális lesz-e? — Hogy a fenti díjrendszer ki fog-e terjesztetni a szomszéd államok közti forgalomra is, az a további tárgyalások során fog eldőlni, mely irányban a kereskedelemügyi miniszter már megtette a szükséges lépéseket.

A nyiregyháza-mátészalkai h. é. vasut-részvénytársaság hétfőn délután tartotta meg rendes évi közgyűlését Budapesten. Az igazgatóság jelentése szerint az összes bevétel 118.249 frtra rugott, a kiadás pedig 66.336 frtot tett, az üzleti fölösleg tehát 51.912 frt, valamivel kedvezőtlenebb a tavalyinál, de ennek oka az, hogy a múlt év számláját terhelő néhány nagyobb kiadási tétel a jelen évben számoltatott el. A társaság tárgyalásokat folytat a zónadijszabás beho-

zatala végett. A tisztanyereség hova fordítására nézve az igazgatóság azt indítványozta, hogy az elsőbbségi részvények esedékes szelvényét 4%-kal, azaz 4 frttal váltsák be, a fennmaradó 3212 frtot pedig új számlára vigyék át. Felolvasták ezután a felügyelőbizottsági jelentést is, mire a közgyűlés a jelentést és a mérleget tudomásul vette, a nyereség elosztására vonatkozó indítványt elfogadta s a felmentvényeket megadta. Végül a felügyelőbizottságot újra megválasztották.

Szép fényesszörű lovak. A lovak szőrének fényét jelentékenyen fokozhatjuk, ha tavasz közeledtével egy maroknyi lenmagot 6 liter vízben megfőzünk s a lovakkal megitatjuk s ezt az eljárást 4 héttig folytatjuk. A lenmagos víz a lovak szőrének fejlődését jelentékenyen előmozdítja s még az a nagy előnye is van, hogy a lovakat a tavasszal oly gyakori kehecségtől is megóvjá, vagy e bajt legalább nagy mértékben szelidíti.

Kőbányai sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Junius 1.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1) Óreg nehéz (páronkint 300—400 klgron felüli sulyban) 41.50—43.50. Óreg közép (páronként 300—400 klgsulyban) —. — 3. Fialat nehéz (páronkint 320 klgron felüli sulyban) 45.—46.— 4. Fialat közép (páronkint 251—320 klgr, sulyban 45.50—46.50 5. Fialat könnyű (páronkint 250 klgmig terjedő sulyban) 47.—48.— II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 41.50—43.50 7. Közép (páronkint 220—280 klgr, sulyban) 44.—45. 8. Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő sulyban) 46.50—48.— III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronkint 260 klgron felüli sulyban, 46.—46.50 10. Közép (páronkint 220—260 klgr. sulyban) 46.—46.50 11. Könnyű (páronkint 220 klgmig terjedő sulyban) 46.50—47.— Sertés létszám: május 30. napján volt készlet 135,965 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hizlalni való sertés — — —, malacz (4—11 hónapos korban) felhajtott 2075 drb.

Budapesti gabonatózsde. Junius

2-án. Buza tavaszra — — pénz, — — áru máj.—jun. 9:82 pénz, 9:97 áru, őszre 9:66 pénz 9:68 áru. — Tengeri (új) 1891. máj.—jun. 6:43 pénz, 6:44 áru. Zab őszre 6:14 pénz, 6:16 áru, őszre 6:— pénz, — — áru. Káposztarepeze aug.—szept. 16.90 pénz, 17.— áru.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő,
Dr. Bakonyi Samu főmunkatárs.

Eladó

kerti bor.

50 hectoliter kerti bor, homok talajról, — **eladó.** Értekezhetni erről **Czepléd-utcza 44. sz. alatt.**

280 3—1

Kardos Lászlónál

CZEGLÉD-UTCZA

kaphatók

a legujabb francia

batistok,

Z E F I R E K,

222. 13. angol és szerb

v á s z n a k,

Nyílttér.

MATTONI ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

gyógyhely BUDAPESTEN (Budán).

Idény: május 1-től szept. 30-ig.

Kiváló gyógyhatással bir:

női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos **dr. BRUCK J.** (Vigadó-tér) 1. sz.

egészséges fekvés, jutányos lakások, jó vendéglő.

Pontos közlekedés a társaskocsikon, reggeli 5 órától kezdve. — Állomási hely: **Ferencz József-tér, a régi Loyd-260 épület közelében.** 10—3

139.

AZ „ISTVA” GŐZMALOM TÁRSULAT ÁRJEGYZÉKE

helyben kötelezettség nélkül

és az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbeléptetett eladási fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Készpénz fizetés mellett, zsákkal együtt

	100 kiló
A. Asztali dara nagy és aprószemű	18.60
B. Szinte » középszerű	17.60
0. Királyliszt	17.60
1. Lángliszt	17.40
2. Montliszt	17.—
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű	16.60
4. » 2-od »	16.20
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	15.80
6. Szinte » 2-od »	15.—
7. Közép kenyérliszt 1-ső rendű	14.60
8. Szinte kenyérliszt 2-od rendű	14.—
8½. Barna » 1-ső »	13.40
8¾. Szinte kenyérliszt 2-od » á 70 kg.	12.40
9. Lábliszt	10.—
10. Vere liszt	50 »
11. Finom korpa szákkal	540
12. Durva korpa szákkal	50 » 460

A finom és durva korpa árából eddig engedélyezett 5%-töli engedmény a fennemlített egyezmény folytán szintén beszünttetett.

Debreczen, 1189. május 9.

Rickl József Zelmos

DEBRECZEN.

Ajánl friss töltésű ásványvizeket u. m. Bikszádi, Bártfai, Czigelai, Csizi jod-Emsi Franzensbadi, **Gieshübl**, Gleichenbergi, Halli jod, Ivandai, Karlsbadi, Kis-sigeni, Rákóczy, Koritniczai, Krondorfi, Lipiki jod, Margit forrás, Marienbadi, **Mohai Ágnes** és **Stefánia** forrás, Paradi, Pállnai, Preblai, Pyrimonth, aczél, **Screbenai** (Bosnia), **Guber** forrás, **Levico** és **Roncegnoi arsen** és **vastartal-muak**, Rohitschi, Selters, Salvator, Said-schitzi, Szolyvai, Szulini és Budai keserű vizeket.

104 — 15 Továbbá:

Lenkencze, olajban tört minden-féle festékeket és mindennemű fűszerárukat

a legjutányosabb áron.

Kiadó föld.

A sámsóni országút mellett levő új-
csztásu földön 80 cat. hold föld, gazda-
sági épületekkel ellátva 1891. szeptember
hótól kezdve több évre haszonbérbe ki-
adó. Értekezhetni erről a tulajdonos **Er-
délyi Ferenczcel**, miklés-utca 1925.
sz. a. 257 6-5,

Árlejtési hirdetés.

A debreczeni kereskedő társulat által épi-
tendő Kereskedelmi akadémia és társulati ház
építési munkáinak felvállalására írásbeli zárt
ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Ezen építés munkáira következő összegek
vannak előirányozva.

I. II. Föld és kőműves munkára	64773.38	frt
III. Kőfaragó munkára	8419.10	•
IV. Vasgyári munkára	9740.71	•
V. Acsmunkára	9162.02	•
VI. Palafedő és cserepező munkára	2050.84	•
VII. Bádogos munkára	2429.91	•
VIII. Aszfaltozó és facement munkára	1114.49	•
IX. Asztalos munkára	7991.68	•
X. Lakatos munkára	4096.46	•
XI. Mázoló munkára	942.70	•
XII. Üveges munkára	3973.79	•
XIII. Terazzo és burkoló munkára	3622.68	•
XIV. Szobafestő munkára	571	•
XV. Szobrász munkára	3135	•

Együtt: 122.023.76

Az építési munkák akár együttesen, akár
külön-külön adatnak ki.

Az ajánlati összegnek 5%-át tevő óva-
dékkal és 50 kros bélyeggel ellátandó ajánla-
tokban határozottan kiteendő, hogy ajánlatte-
vők a feltételeket ismerik és azokat elfogadják.

A borítékon megjelölendő azon munka-
nem, melyre az ajánlat vonatkozik.

Az elfogadott ajánlatok biztosítéka 10%-ra
kiegészítendő, az el nem fogadott ajánlatok
óvadéka a versenytárgyalás napjától számított
8 nap lefolyása után ajánlattevők rendelkezé-
sére bocsájtatnak.

Az építési tervek, költségcsatások és
vállalati feltételek Budapesten, Gerster Kálmán
műépítész ur irodájában (VIII. ker. vas-utca
14. sz.) és a művezető irodájában Debreczen-
ben (Péterfia-utca 974. sz.) megtekinthetők
esetleg a költségcsatások és feltételek iven-
ként 25 kr-ért megszerezhetők.

Az építés helyszínén felhalmozott mint-
egy 130 ezer darab ócska téglá és 40 ezer drb
cserep a kőműves és cserepfedő munkára aján-
latot tevő vállalkozó által átveendő, mely anya-
gért és p. minden 1000 drb egész téglá 16
frt 1 kbmtér fél téglá 3 frt és 1000 drb cse-
réptégláért 17 frt lesz vállalkozó terhére szá-
mításba véve.

A zárt ajánlatok f. évi június hó 13-ik
napjának déli 12 órájáig Zádor Lajos urhoz a
kereskedelmi társulat elnökéhez (Debreczen,
Piaczter város ház épület) adandók be, és jun-
hó 13-án d. u. 3 órakor a kereskedelmi és
iparkamara hivatalos helyiségében (Debreczen,
hatvan-utca 1445. sz.) nyilvánosan bontat-
nak fel.

A bánatpénz a debreczeni kölesönös se-
gélyző-egylet pénztárána letétbe helyezendő és
az erről kiállított nyugta az ajánlathoz mel-
léklendő.

Elkésve beadott, vagy kellő bánatpénzzel
felszerelve nem levő és oly ajánlatok, melyek-
ben kétséget ébreszthető kifejezések fordulnak
elő, figyelembe nem vétetnek.

A kereskedőtársulat fentartja magának
azon jogot, hogy a beküldött ajánlatok közül
tetszés szerint választhasson.

Kelt Debreczenben, 1891. május 24-én.

A kereskedő-társulat.

Utányomás nem díjaztatik. 271 2-2

Leszállított árak!

Atyámtól átvett **üveg, porcel-
lán és konyha berendezési** üzle-
temben tulhalmazott raktár miatt az ösz-
szes **asztali thea, kávé, mocca**
készleteket, **függő lámpákat, fa- és**
bádog-tálcákat, virág-vázákat,
disz-korsókat a mai naptól leszállított

gyári árakon

szolgálom.

Debreczen, 1891. május hó.

Tisztelettel

251 15-14

I. J. Pájer József.

A nyári táncmulatságokra

Szabó Lajos fiai cégénél

nagy választékban kaphatók:

FRANCZIA BATISTOK,
zefirek és atlassin

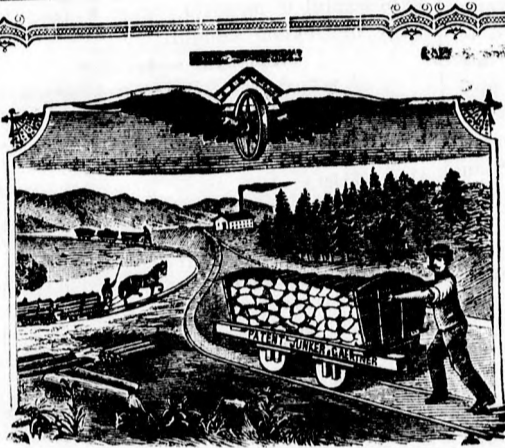
gyapju Voile-ok,

CRETONOK,

olcsó szabott árakban.

202.

—30.

JUNKER és GAERTNER

Budapest. IV. váczi-utca 21.

Az 1890. évi bécsi gazdasági és erdés-
zeti kiállításon a nagy ezüst
éremmel kitüntetve.

Szállít:

szállítható és állandó mezei és er-
dészeti vasutakat. Erdészeti kocsik
hosszu fa és tűzifaszállítására. Bil-
lentő kocsik föld, homok és kavics
szállításra legújabb szerkezettel.

Pálya berendezések kívánatra
általunk eszközöltetnek és üzemre
készén átadatnak. 87 20-11

Új temetkezési intézet!

DANKÓ MIHÁLY

ujonnan berendezett

temetkezési intézete

DEBRECZENBEN,

Czegléd-utca 2155. szm alött. a gyógyszertrral szemben.

Becsés tudomására hozom, miszerint: a nagyérdemű közönség elismerő bi-
zalmánál fogva üzletemet fokozatosan oda fejlesztettem, hogy a temetkezéshez
megkívántató

ércz, fa és mindennemű
behuzott, egyszerű és diszes koporsók,

hallotti kellékek, gyászokcsik, legszebb kivitelben,

a gyászoló felek igényeihez mért

tisztességes olcsó árért

szolgáltatnak ki. Főtörekvésem leendő mindig a szolid verseny betartása
mellett a szigorú pontosság és figyelem.

Elvállalok mindennemű temetések rendezését, helyben, mint vidé-
ken. — Hullaszállítás minden irányban.

Ércz, mű, és élővirág koszorúk előállítását szalag felirással — vagy
a nélkül — a kor kívánalmaihoz mért olcsó árért.

Kérve a n. é. közönség pártfogó támogatását, hogy a szomorodott
felek igényeit továbbra is méltányosan elégíthessem ki.

Debreczen, 1891. április hó.

Kiváló tisztelettel:

DANKÓ MIHÁLY,